

Укупан дуг привреде почетком 2011. био је око 20 милијарди евра, али само због курсних разлика већи је чак 198 милијарди динара него 2010.

Све је то игра уцене и живаца. Овим речима један из редова крупних капиталиста описује свој однос са банкарима. Иако је, према оцени државних званичника, криза почела да јењава, у билансима његовог предузећа још су упаљене све црвене лампице.

– Чак и да реструктурирам фирму или продам део компаније, то није решење. Како могу да будем релаксиран кад је то као да си се спустио на нижи ниво. Ваздух би ми „доле” био пријатнији и лакше би се дисало, али то може свако. Треба издржати на висини – објашњава наш саговорник. Може ли се, одиста?

ДЕСЕТ НАЈЗАДУЖЕНИЈИХ КРУПНИХ КАПИТАЛИСТА

1. Делта холдинг	94.235.427.000
2. Викторија група	20.860.383.000
3. Инвеј	19.744.432.000
4. Ист поинт	15.877.999.000
5. Верано	14.913.913.000
6. Нибенс	13.767.699.000
7. Фармаком МБ	11.489.714.000
8. Ирва	10.917.931.000
9. МК група	10.273.240.000
10. Руднап	7.058.991.000

Нето дуг на крају 2009. године изражен у динарима

Извор: Економист Топ 300

Према последњим подацима, укупан дуг привреде на крају фебруара ове године износио је безмало 20 милијарди евра. У односу на прошлу годину, у девизама је задужење реалног сектора готово идентично. Међутим, због огромних курсних разлика у динарима је он знатно већи. Тако је према подацима портала Маркоекономџа.org дуг привреде за годину дана увећан 198 милијарди динара.

А када је реч о задужењима појединачних фирми, Економситово истраживање „Топ 300” показује да највише дугују они који највише имају. Према последњим подацима, који се односе на 2009. годину, најзадуженије приватно предузеће било је „Делта холдинг”, док је државна фирма са највећим теретом дугова била „Телеком Србија”. Без обзира на то што се, збирно гледано, бројеви у табели дуговања нису много променили, ако се зајмови посматрају у еврима, крупни капиталисти сада имају субјективни утисак да је ситуација још гора.

– Држава нам је највећи непријатељ. Осим што нас банке уцењују да ће нам блокирати предузеће, то исто раде и порезници. Без обзира на то да ли смо исплатили радницима плате, Пореска управа нам блокира рачун како би наплатила порезе и доприносе – пожалио се наш саговорник.

Он такође негодује што када од банака тражи одлагање дугова, на шалтеру му обично уз репрограм понуде и већу камату. Зато се нада да ће умешаност државе у репрограм зајмова помоћи да на годину, две предахне.

– Ипак, највећи проблем јесте то што пословне људе хвата нека врста апатије. Мислим да је то погубно за привреду. И банкари и државни званичници морају озбиљно да схвате наш вапај. Овде је постало ризично радити – негодовао је овај привредник.

Мирко Тодоровић, саветник потпредседнице владе Верице Калановић, каже да је нормално то што су они који највише имају највише и задужени. Развој се у свим земљама света заснива на подршци банака, додаје.

Зато сматра да ће репрограм зајмова, који ће држава осим грађанима, понудити и привреди, помоћи његовим колегама да ухвате свеж ваздух.

– Проблем је што се онима који су већ на коленима не може много помоћи. А чини ми се да је много таквих привредника у Србији – објашњава.

Небојша Атанацковић, председник Уније послодаваца, подсећа да су власници малих и

средњих предузећа без икаквог утицаја, али на истом броду са својим моћнијим колегама.

– Велики имају и своје полуге моћи и њима је опет лакше да нађу излаз из безизлазне ситуације. Мали су препуштени сами себи. Ако привреда настави и даље да овако пропада, буџетски приходи ће бити све мањи и то ће, бојим се, у будућности значити још веће стезање каиша. Нажалост, ми смо изгледа једина земља новог капитализма у којој се власници капитала ништа не питају – каже он.

Када је криза почела, а крупни капиталисти закукали како ноћима не спавају јер су презадужени, Атанацковић је истакао како и мале привреднике мучи несаница, али то никога не интересује. Овом приликом поновио је да је спас из дужничке омче неколико десетина власника малих и средњих предузећа нашло тако што је, буквално, ставило омчу око врата.

– Знате, кад останете без посла, онда за вас још има наде, јер можете да нађете други. Али ако сте цео живот и све што сте имали уложили у предузеће и на крају останете без свега, онда се то тешко психички подноси. Нажалост, многи су излаз нашли у самоубиству – каже Атанацковић и додаје да многим ни најављени репрограм дугова неће бити од помоћи.

– Верујте ми да знам привреднике који не би у овом тренутку узели зајам ни да им га неко поклони. Чак и да је без камате, јер сутра морају да га врате, закључује.

(Аница Николић, Политика)